

Protokoll 2/2020

fört vid Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnds sammanträde
torsdagen den 30 januari 2020 kl. 18:00-20:00,
Cronqvistsalen

Ledamöter

Bo Arkelsten (M) Ordförande
Jennyfer Redin (M)
Ann-Margrete Nilsson (M)
Per Hallberg (M)
Christoffer Jönsson (L)
Lisa Carlsson (S) Vice ordförande
Norma Aranda de Gutiérrez (S)
Özlem Körhan (V)
Busra Kocaturk (M) ersätter Jessica Larsson (SD)
peter dannqvist (MP)
Carina Franke (KD)
Mario Chahrestan (S)
Mohibul Ezdani Khan (V)

Ersättare

Elisabeth Bäckström (M)
Louise Ajnesjö (M)
Fatima Nur (L)
Åsa Öckerman (MP)
Frida Magnusson (C)
Shuta Bari (S)
Peter Engberg (S)
Kajsa Hjortstam (V)

Övriga närvarande

Andrea Hormazabal Avdelningschef
Malin Lejonqvist Nämndsekreterare
Catharina Liljendahl Avdelningschef
Fredrik Skoglund Avdelningschef
Birgitta Thulén Avdelningschef
Denise Melin Förvaltningschef
Magnus Rydevik Enhetschef
Kajsa Malmström Eriksson Facklig

Justerare

Datum för justering

Paragraf §§1-23

Sekreterare

Malin Lejonqvist

§ 1
Mötet öppnas

Sammanfattning av ärendet

Ordförande Bo Arkelsten (M) öppnar mötet och hälsar nya ersättare i nämnden välkomna.

§ 2

Protokollsjusterare och tid för justering

Sammanfattning av ärendet

Ordförande Bo Arkelsten (M) och vice ordförande Lisa Carlsson (S) kommer att justera protokollet digitalt 4 februari 2020 kl 12.00.

§ 3**Godkännande av dagordning****Sammanfattning av ärendet**

Dagordningen godkänns med tillägg av två skrivelser från Mohibul Ezdani Khan (V) med flera, *Värna det offentliga rummet i Vällingby Centrum*, § 23, övriga frågor samt skrivelse angående Vita villan, § 23.

Fråga från ledamot Mario Chahrestan (S) om fritidsgårdarnas öppettider. Frågan tas upp under § 23.

Fråga från ledamot Norma Aranda de Gutierrez (S) om möjligheten för äldre i stadsdelen att utnyttja Tunets seniorboendes/vård och omsorgsboendes gym. Frågan tas upp under § 23.

§ 4

Kvällens tema: Trygghetsarbetet i Hässelby-Vällingby

Sammanfattning av ärendet

Stadsdelsdirektör Denise Melin, lokalpolisområdeschef Catrine Kimerus Wickstöm, kommunpolis Samuel Sjöo och fastighetsägarföreningens VD Ulf Malm berättar om det pågående trygghetsarbetet i Hässelby Vällingby.

Beslutsärenden

§ 5
Hässelby Vällingby stadsdelsnämnds
verksamhetsberättelse 2019
HV 2020/6

Beslut

1. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd godkänner bokslut och verksamhetsberättelse för år 2019.
2. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd begär ombudgetering med 0,6 mnkr för trygghetsinvesteringar.
3. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd överför 3,4 mnkr från årets resultat till 2019 års resultatfond.
4. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd överlämnar ärendet till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
5. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd beslutar om omedelbar justering.

Sammanfattning av ärendet

Hässelby Vällingby stadsdelsnämnds verksamhetsberättelse 2019

Vice ordförande Lisa Carlsson (S) med flera lämnade följande särskilda uttalande:

"Att delvis godkänna verksamhetsberättelsen och därutöver anföras; Många av de mål, som kommunfullmäktige satt upp för verksamheten under 2019, uppnås endast delvis eller inte alls. Detta resultat gäller nästan hälften av de uppsatta målen! Vi märker nu att omorganisationer och budgethållningsåtgärder är direkta konsekvenser av sänkta skatter och minskade resurser. Och de minskade resurserna beror på politiska beslut tagna av den grön-blåa majoriteten. Och dessa beslut drabbar oss som bor och lever här. Det beklagar Socialdemokraterna. Vi har större ambitioner med både stad och stadsdel och vi har en vilja att alla ska ha det bra.

Vi kan nu se att målen gällande integrationen inte uppnås. Andelen nyanlända, som har kunskap om det svenska samhället, är bara delvis uppfyllt och andelen nyanlända i anläggningsboenden (ABO) som deltar i den lokala samhällsvägledningen är endast 54 procent, medan målet är satt till 100 procent. Andelen nyanlända i eget boende (EBO) som deltar i vägledningen är 0 procent, medan målet

var 50 procent. På uppgiften om varför blir svaret att det är svårt att hitta aktuella adresser.

När det kommer till stadens satta mål för feriejobb ser det bra ut, men i vår egen stadsdel har endast 372 fått feriejobb inom förvaltningens utförarenheter. Målet var 400 personer. Både entreprenörer och ideella organisationer har erbjudit fler. Bland entreprenörerna har 159 fått feriejobb, deras mål var 150, och inom de ideella organisationerna har 171 fått feriejobb och deras mål var 150. Varför har inte den politiska majoriteten större ambitioner när det kommer till ungas första kontakt med arbetsmarknaden?

Endast 53 procent av invånarna känner trygghet och majoritetens högt satta mål var 77 procent! Endast 54 procent av våra invånare är nöjda med renhållning och städning i vår stadsdel och målet var satt till 71 procent! Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har ökat sedan 2018 och 31 procent av de barn och ungdomar som tidigare varit i kontakt med socialtjänsten blir föremål för nya orosanmälningar. Därutöver har fler blivit beroende av ekonomiskt bistånd.

Sedan är det formulerat så här i verksamhetsberättelsen: Andel barn som inte upplever att de blivit illa behandlade genom kränkning/trakasseri är 65 procent. Målet anges vara 70 procent. Ska man uppfatta det så, att den politiska majoriteten anser att det är okej om 30 procent av våra barn och unga blir kränkta eller trakasserade?

Under rubriken där barn och unga får komma till tals i ärenden som rör dem själva uppnås inte målet alls. Endast 62 procent med ett mål på 90 procent. Det är beklagligt. När det gäller om äldre är nöjda med delaktigheten i utredningen om hur deras insatser ska utföras är endast 26 procent av de äldre nöjda! Målet var satt till 80 procent. Andelen medarbetare som har deltagit i utbildning kring våld i nära relationer är endast 50 procent. Målet var satt till 90 procent. Här skriver förvaltningen: då det ekonomiska läget varit pressat har enheterna prioriterat arbetet med budgethållningsåtgärder. Socialdemokraterna beklagar att den politiska majoritetens ekonomiska politik drabbar personalens kompetensutvecklingsmöjligheter och att en sparad krona går före kvalitet och höjd kompetens.

Andelen unga som är nöjda med kulturutbudet inom stadsdelen uppgår till 69 procent. Målet var 75 procent. Och på frågan om tillgången till idrottsaktiviteter är 68 procent nöjda. Målet var 74 procent. När det kommer till fritidsgårdarnas kontakt med ungdomarnas föräldrar är endast 67 procent nöjda. Det borde varit 100 procent!

Vi antar att den politiska majoriteten är nöjd med utfallet, men det är inte Socialdemokraterna. Vi har högre ambitioner än det här. Det är inte bara olyckligt att det är skralt i kassan. Att den politiska majoriteten dessutom lägger ned parklekar, vill stänga medborgarkontor, sälja ut Nälstaskolan och förskolor samt Vällingby centrum till högstbjudande är djupt olyckligt. Att man då samtidigt slår sig för bröstet och säger sig satsa på trygghet håller inte. Här måste majoriteten välja och bestämma sig.

Antingen satsar man på arbetet med att förvandla Hässelby-Vällingby till en spökstad där flera olika aktörer bestämmer över olika verksamheter eller säljer vidare tills det ekar tomt i lokalerna. Och där varken förvaltningen eller medborgarna har haft insyn eller möjlighet att påverka. Eller så satsar man på tryggheten. Men man kan inte få båda. Dessvärre ser vi att det är det förstnämnda som den grön-blåa majoriteten satsar på och gör i praktiken. Men de pratar om tryggheten.

Slutligen vill vi framhålla att den förda politiken får mycket negativa konsekvenser för personalens arbetsbelastning och arbetsmiljö. Socialtjänsten har föreslagits minska med 17 tjänster, vilket medför ökad risk för stress, hot och våld mot de anställda. Ett fackförbund har lämnat in en 6:6a-anmälan mot arbetsgivaren. Efter flera år med hög arbetsbelastning, då förvaltningen tvingats anlita konsulter för att utföra arbetsuppgifter, ”löser” den borgerliga majoriteten problemen med att skära ner personalstyrkan! De anställda vantrivs och en del av dem söker sig bort. Det gäller även andra enheter inom förvaltningen och andra delar av kommunen under nuvarande politiska ledning."

Ledamot Mohibul Ezdani Khan (V) med flera anslöt sig till (S) särskilda uttalande.

Propositionsordning

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag till beslut.

§ 6

Delegationsordning för Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd 2020

HV 2020/27

Beslut

1. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd fastställer delegationsordningen för 2020 med föreslagna förändringar.
2. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd beslutar att, enligt kommunallagen 7 kap 5 §, delegera beslutanderätten till förvaltningschefen.
3. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd beslutar att, enligt kommunallagen 7 kap 6 §, ge förvaltningschefen rätt att vidaredelegera beslutanderätten till den lägsta angivna nivån i delegationsordningen.
4. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd uppdrar åt förvaltningen att göra nödvändiga, redaktionella ändringar i delegationsordningen.
5. Delegationsordningen ersätter tidigare uppdatering från den 20 september 2019.
6. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd justerar beslutet omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnds delegationsordning är en förteckning över vilka funktioner som kan fatta beslut på nämndens vägnar i ett ärende eller en viss grupp av ärenden. I början av varje år fastställs delegationsordningen för Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd. Delegationsordningen kan också revideras under året. Detta då förteckningen behöver hållas aktuell avseende ändringar i lagstiftning och i kommunfullmäktiges beslut om nämndernas ansvarsområden. Uppdateringar kan också behövas utifrån organisatoriska förändringar inom och utom förvaltningen.

Enligt nu föreslagen revidering föreslås förändringar inom området förskola.

Vidare har det inledande avsnittet av delegationsordningen setts över och förenklats och förtydligats. Inga ändringar i sak har skett i det inledande avsnittet.

Propositionsordning

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag till beslut.

§ 7

Upphandling av inköp och leverans av dagligvaror inom hemtjänsten

HV 2019/769

Beslut

1. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd godkänner att upphandla inköp och leverans av dagligvaror inom hemtjänst i egen regi.

2. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd uppdrar till stadsdelsdirektören att ta fram och besluta om upphandlingsdokument, tilldelningsbeslut och teckna avtal med vald utförare.

3. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd uppdrar till stadsdelsdirektören att för stadsdelsnämndens räkning besluta om förändringar, kompletteringar och tillägg till avtalet utifrån affärsmässiga grunder samt även besluta om eventuella förlängningar.

Sammanfattning av ärendet

Upphandlingen omfattar inköp och leveranser av dagliga varor inom hemtjänsten i egen regi. Avtalet omfattar tiden från och med 2020-04-01 till och med 2022-03-31. Om parterna är överens kan avtalet förlängas på samma villkor i två (2) år.

Propositionsordning

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag till beslut.

§ 8**Tillsynsplan för försäljning av folköl, elektroniska
cigaretter och påfyllnadsbehållare 2020**

HV 2019/808

Beslut

Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd beslutar att anta förvaltningens förslag till revidering av tillsynsplan 2020 gällande försäljning av folköl, elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare.

Sammanfattning av ärendet

I enlighet med Socialförvaltningens riktlinjer för stadsdelsförvaltningens uppdrag av tillsyn gällande tobaks- och folkölsförsäljning ska en tillsynsplan finnas tillgänglig och varje år revideras. Tillsynsplanen ska, enligt 9 kap 2 § alkohollagen (2014:770), lämnas in till länsstyrelsen. Enligt den nya lagen om tobak och liknande produkter (2017/18:156) som trädde i kraft den 1 juli 2019 krävs tillstånd för försäljning av tobaksvaror. Förslag är att tillsynsansvaret för tobak ska tillhöra socialförvaltningen som handlägger och fattar beslut om tobakstillstånd. Ett formellt beslut kommer fattas inom tertial 1. Stadsdelsförvaltningens tillsynsplan avser därför försäljning av folköl, elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare. Förvaltningen föreslår att förslag till tillsynsplan gällande försäljning av folköl, elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare 2020 antas av stadsdelsnämnden.

Propositionsordning

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag till beslut.

§ 9

Granskning av socialnämndens kontroll av tillstånd för konsultverksamhet och stödboende barn och unga 16- 20 år – Inspektionen för vård och omsorg, IVO.

Dnr 8.5-37041/2019

HV 2020/25

Beslut

1. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens yttrande.
2. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd beslutar om omedelbar justering.

Sammanfattning av ärendet

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, genomför en granskning av kommuner som kan använda sig av konsulentstödd verksamhet och stödboende för barn och unga 16-20 år. En konsulentstödd verksamhet föreslår ett jourhem eller ett familjehem utifrån barnets/ungdomens behov och ger stöd och handledning till jour- eller familjehemmet.

Propositionsordning

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- HV 2020/25-1 Påminnelse om begäran om uppgifter i om granskning av socialnämndernas kontroll av tillstånd för konsultverksamheten stödboende barn och unga
- 246514 Konsulentstödda verksamheter och stödboende placerade 1 okt 2018-30 sept 2019

Remisser

§ 10

Förslag till Kemikalieplan för Stockholms stad 2020-2023.

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/1510.

HV 2019/706

Beslut

Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fick i budget för 2019 kommunfullmäktiges uppdrag att ta fram en ny kemikalieplan för staden. Förslaget utgår från det nationella miljö kvalitetsmålet ”Giftfri miljö” och syftar till att förtydliga de delar i stadens miljöprogram som handlar om hur Stockholm ska bli en giftfri stad.

Förvaltningen är positiv till förslaget som är ambitiöst och väl strukturerat. Förvaltningen konstaterar att föreslagna åtgärder har fördelats utifrån nämnders och bolagsstyrelsers rådighet och pekar tydligt ut vilka nämnder och bolag som har genomförande- och uppföljningsansvar. Förvaltningen anser att de åtgärdsförslag som riktas till stadsdelsnämnderna är genomförbara under förutsättning att kemikaliecentrum bistår med utbildningstillfällen samt informationsmaterial till berörda handläggare och verksamheter. Vidare anser förvaltningen att en mer utvecklad integrering av kemikalieplanen i stadens styrsystem ILS, skulle stödja detta omfattande förändringsarbete genom att exempelvis fler indikatorer som stödjer genomförandet av kemikalieplanen inkluderas. Det är också en fördel om prioriterade områden i högre utsträckning lyfts fram som gemensamma uppdrag i stadens budgetprocess, då kan beslutade mål tydligare kopplas till verksamhetsplanering och investeringsplaner.

Propositionsordning

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- 241890 (Godkänd - R 1) Förslag till Kemikalieplan för Stockholms stad 2020-2023.
- HV 2019/706-2 Bilaga 1 - Stockholm stads kemikalieplan 2020-2023

§ 11**Förslag till Miljöprogram för Stockholms stad 2020-2023.**

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/1040.

HV 2019/729

Beslut

1. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd justerar beslutet omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

I kommunfullmäktiges budget för 2019 beslutades att ”Stockholms stads miljöprogram 2016-2019” och ”Strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040”, ska revideras i samarbete med berörda nämnder och bolagsstyrelser.

Förvaltningen är positiv till det nya programförslaget som är ambitiöst och väl genomarbetat. Särskilt positivt är att även konsumtionens klimatpåverkan nu lyfts i miljöprogrammet.

Stadens roll som upphandlande myndighet innebär stora möjligheter att ställa krav på tillverkare och leverantörer av varor, produkter och tjänster, med syfte att påverka produkt- och teknikutvecklingen för bättre alternativ utifrån de miljö- och klimatrelaterade målbeskrivningarna. Förvaltningen anser att en svaghet i stadens nuvarande miljöarbete är att det idag inte sker något formellt samarbete mellan förvaltningar eller bolag om mål/etappmål i miljöprogrammet, annat än inom projekt som råkar ha bäring på miljöprogrammet. Om prioriterade miljö- och klimatmål i högre utsträckning lyfts fram som gemensamma uppdrag i stadens budgetprocess, kan verksamhetsplanering och investeringsplaner tydligare kopplas till miljöprogrammets mål med kort- och långsiktiga perspektiv. Vidare föreslår förvaltningen att utbildningsinsatser om stadens miljöprogram anordnas i tidigt skede av programperioden för verksamhetsansvariga politiker och tjänstemän. Integreringen av miljöprogrammet i beslut som gäller stadens verksamhetsutövning är en förutsättning för att intentionerna i detta mycket omfattande program ska bli möjliga att genomföra.

Vice ordförande Lisa Carlsson (S) med flera reserverade sig mot beslutet enligt följande:

"Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.

Att därutöver anföra följande:

Vi välkomnar det efterlängtade miljöprogrammet för åren 2020-2023. Klimatomställningen måste mötas med en radikal politik för att minska vår miljöbelastning och vårt uttag av jordens resurser. Stockholm är idag en av få städer vars utsläppsminskningar och ambitioner ligger i linje med FN:s 1,5-gradersmål. Vi ska fortsätta vara världsledande, inspirera till klimatomställning och sprida goda exempel från en stad som ligger i framkant. Det kräver samarbete mellan samhällsaktörer, näringsliv, civilsamhälle och medborgare.

Vi beklagar att stadens miljöprogram, som ska gälla från år 2020, kommit så sent att målsättningarna och indikatorerna inte kan föras in i stadens budget för samma år, eftersom programmet kommer efter att budgeten redan är beslutad i kommunfullmäktige. Vi har länge vetat att ett nytt miljöprogram behövdes tas fram och bli klart i tid för att synkas med budgeten under år 2019. Denna försening innebär i praktiken ett förlorat år för stadens klimatarbete. Det är mycket allvarligt.

Vi vill i likhet med remissvaret från stadens råd för Agenda 2030 framhålla kopplingen till den sociala dimensionen av hållbar utveckling. Olika grupper i samhället drabbas olika hårt av miljö- och klimatproblem och politiken för att möta klimatproblemen måste gå hand i hand med en aktiv politik för jämlikhet och jämställdhet. Agenda 2030-rådet skriver: Starka insatser i miljöpolitiken och högre klimatambitioner kan, rätt utformat, bidra till att minska olika klyftor i staden som mellan män och kvinnor, stadsdelar och inkomstgrupper. På samma sätt kan insatser för att minska klyftor vara viktiga för att klara av att göra tillräckliga åtgärder för att nå de uppsatta målen. Detta är viktigt och bör höras i det fortsatta arbetet med programmet.

Även ekonomiska aspekter saknas i miljöprogrammet. De föreslagna åtgärderna bör kompletteras med uppskattningar på vad de kommer att kosta. Det blir då tydligt vilka åtgärder som ger störst utsläppsminskning för varje använd krona. Dessutom tydliggörs att vissa utsläppsminskningar leder till direkta besparingar, så som energieffektiviserande åtgärder.

Agenda 2030-rådet uppmanar i sitt remissvar staden att sätta vad de kallar aspiratoriska mål, det vill säga tydliga och uppföljningsbara mål som staden arbetar för att nå men som kräver insatser av flera aktörer än staden. Vi håller med om att detta skulle vara ett bra inslag i miljöprogrammet och föreslår att programmet kompletteras med sådana mål, till exempel att inga fossila drivmedel ska säljas inom stadens gränser från år 2030 och att Bromma flygplats ska läggas ner så snart som möjligt men senast år 2038.

Samtliga ärenden som beslutas i ett politiskt organ i Stockholms stad bör innehålla en klimatkonsekvensanalys. På så sätt framgår det av beslutsunderlagen om förslaget kommer att leda till ökade eller minskade utsläpp.

I programmet hänvisas till andra program, till exempel stadens program för inköp 2020-2023. När inköpsprogrammet var på remiss var vi tydligt kritiska mot att det innehöll alltför få och svaga skrivningar om klimat och miljö. När miljöprogrammet nu kom är det tydligt att ambitionerna i miljöprogrammet inte speglas i inköpsprogrammet. Det är diffust vilka klimat- och miljökrav som staden ska ställa i sina upphandlingar, istället för skarpa krav finns bara korshänvisningar och otydlighet. Staden upphandlar för cirka 40 miljarder kronor årligen och en stor del av stadens klimatutsläpp avgörs av upphandlingskraven. Vi är mycket kritiska till att inga skarpa krav ställs på upphandlingar. Målet måste vara att nå ett krav på nollutsläpp eller klimatneutralitet i alla upphandlingar, men till dess ska alla relevanta upphandlingar innehålla krav på minskade utsläpp.

Ett annat dokument som det hänvisas till i miljöprogrammet är en ny handlingsplan för minskade koldioxidutsläpp från vägtrafiken. Eftersom koldioxidutsläppen från transporter, som står för cirka hälften av de beräknade växthusgasutsläppen i Stockholm, fortsätter att öka är det angeläget med särskilt långtgående krav för just trafiken. Samtidigt beklagar vi att de akuta åtgärder som behöver vidtas saknas i programmet eftersom ännu ett dokument ska inväntas och sedan hänvisas till. Redan nu finns kraftfulla åtgärder som behöver sättas in. Åtgärderna handlar om höjda parkeringsavgifter (i enlighet med stadens parkeringsstrategi), ändrade krav på massgodsfordon (i enlighet med Tungrafikutredningen), tillskapande av fler busskörfält, tillskapande av fler samlastningscentraler, införande av ett regionalt förbud av försäljning av fossila drivmedel år 2030 och prioritering av investeringar i infrastruktur för hållbara transporter.

En viktig del i klimatarbetet handlar om att energieffektivisera byggnader. När staden mäter köpt energi istället för faktiskt använd energi (nettoenergi) blir siffrorna missvisande. Det går också emot vad flera tunga organisationer förordar. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) anser att förnybar energi som produceras i anslutning till byggnaden eller på dess tomt inte ska räknas bort från byggnadens energianvändning. Anledningen är att det ger en godtycklig styrning till vissa energianläggningar och till mindre energieffektiva byggnader. Att fokusera på köpt energi styr bort från fjärrvärme i flerbostadshus och lokaler och skulle öka elanvändningen för uppvärmning och minska elproduktionen i kraftvärmesystemet. När vi socialdemokrater skrev en motion om att mäta använd energi istället för köpt energi i stadens

miljöprogram fick vi svaret att detta redan görs. Därför är vi väldigt förvånade över att det nya miljöprogrammet reglerar köpt energi och att solceller nämns som ett sätt att energieffektivisera. Solceller är bra, men de ger inte en energieffektivisering, och bör därför istället ha en egen punkt (sidan 23). Indikatorn för att uppnå målet ”effektiv energianvändning” måste ändras till ”totalt använd energi (nettoenergi) i stadens verksamheter”. Detta måste också konsekvensändras i programmet (på sidan 22).

I början av miljöprogrammet finns bra skrivningar om digitaliseringens och den artificiella intelligensens (AI) möjligheter inom effektivisering av energianvändning. Samtidigt nämns inte detta under avsnittet om energieffektivisering av stadens byggnader (sidan 23). SISAB, det enda fastighetsbolag inom staden som nått sina energieffektiviseringsmål, har lyckats just tack vare digitalisering, automatisering och AI. De har utvecklat ett eget digitalt system som samtliga fastighetsbolag i staden kan använda, men ändå är SISAB fortfarande ensamma om att använda systemet. Åren 2012-2018 minskade de sina utsläpp med 18 500 ton koldioxid. Detta kan vara en av de viktigaste åtgärderna för att staden ska kunna minska utsläppen från sina byggnader. Därför måste driftoptimering genom digitalisering, automatisering och AI skrivas in i miljöprogrammet.

Ett sätt att öka antalet energieffektiviserande åtgärder vid renoveringar är genom att använda en lägre kalkylränta. En långsiktig investering, såsom energieffektivisering i fastigheter, medför en låg risk och en lägre kalkylränta kan därför accepteras. Med en sänkning av kalkylräntan blir antalet lönsamma åtgärder fler. Miljöprogrammet borde fastställa att staden ska använda lägre kalkylränta för projekt som gäller energieffektivisering för att öka takten i projekten.

I en fotnot till avsnittet om effektiv energianvändning (sidan 22) kan vi läsa att indikatorn för relativ energianvändning inte påverkas av utförsäljningar av fastighetsbestånd. Vi vill ha ett klagande av hur det ska gå till. Det måste tydliggöras att stadens bolag inte kan uppnå sina energieffektiviseringsmål genom att sälja de byggnader som har sämst energiprestanda.

I programmet står att den stora utmaningen avseende omställningen till ett fossilfritt Stockholm är elektrifieringen (sidan 16). Däremot står ingenting det kanske största hindret för elektrifieringen, nämligen effektfrågan. Redan idag tvingas staden tacka nej till viktiga företagsetableringar på grund av effektbrist, t.ex. av serverhallar som hade kunnat användas för att värma upp stadens hus. Effektfrågan är med andra ord en avgörande fråga för klimatomställningen. Miljöprogrammet måste därför kompletteras med skrivningar om hur staden ska arbeta med effektfrågan.

Programmets text om ökad recirkulation av materiella resurser saknar mål om hur stadens viktiga återbruksverksamheter kan utvecklas. Det handlar om viktiga institutioner så som biblioteken där böcker lånas istället för att köpas, musikskolan där instrument hyrs istället för att köpas, kulturskolan, sportotek, etc. Detta är också oaser i samhället som inte handlar om att konsumera.

Gällande avsnittet om en ökad resurseffektivitet i samband med byggprocessen saknar vi en av de viktigaste åtgärderna, nämligen återanvändning och återvinning av rivningsmaterial. Vi noterar också att fossilfria byggarbetsplatser nämns, men inte fossilfri byggsektor. Utsläppsminskningarna borde inte begränsas till själva byggarbetsplatsen, utan istället omfatta hela byggprocessen.

När det kommer till avsnittet om upprätthållna funktioner och samband för biologisk mångfald i stadens blåa och gröna infrastruktur nämns anpassad naturvårdsskötsel som en mycket viktig del i arbetet. Stadens 14 stadsdelsförvaltningar ansvarar för skötseln och underhållet av stadens parker och naturmark, inklusive naturreservaten. De stora nedskärningar som gjorts på stadsdelarna på grund av förra årets skattesänkning drabbar naturvårdsskötseln.

I programmet nämns även några punkter där staden ska verka för regelförändringar. Några viktiga regelförändringar handlar om möjlighet att miljödifferentiera trängselskatten och parkeringsavgifterna samt möjlighet att använda trängselskattportalerna till att beivra fordon som olagligt kör in i en miljözon.

Förslaget till indikatorer behöver kompletteras med följande.

- Andel beslut som ska innehålla en klimatkonsekvensanalys
- Andel upphandlingar som innehåller hållbarhetskrav
- Utsläpp, ton CO2e från stockholmarnas konsumtion
- Andel av stadens flygresor som klimatkompenseras
- Andel energieffektiviserings- eller klimatanpassningsprojekt som använder lägre kalkylränta
- Andel återanvända massor
- Andel återanvänt byggavfall
- Påbörjat förhandling med staten om nedläggning av Bromma flygplats"

Ledamot Mohibul Ezdani Khan (V) med flera anslöt sig till (S) reservation.

Propositionsordning

Ordförande Bo Arkelsten (M) med flera yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordförande Lisa Carlsson (S) med flera lämnade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall till detta.

Ordförande Bo Arkelsten (M) ställde proposition på förslagen och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- 241914 (Godkänd - R 1) Förslag till Miljöprogram för Stockholms stad 2020-2023.
- HV 2019/729-1.1 KS 2019/1040 Bilaga 1

§ 12**Förslag till Klimathandlingsplan 2020-2023 – för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040.**

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/1041.

HV 2019/730

Beslut

1. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd justerar beslutet omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Detta ärende behandlar revideringen av ”Strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040” tillsammans med uppdragen i stadens budget 2019 om att ta fram en koldioxidbudget med kvarvarande utsläpp enligt Parisavtalet och att utreda hur Stockholm kan bli en klimatpositiv stad 2040.

Förvaltningen är positiv till förslaget om ”Klimathandlingsplan 2020-2023 – för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040”, som är en ambitiös genomgång av nuläget med analyser över möjliga scenarier. Genomförande- och uppföljningsansvar har fördelats utifrån nämnders och bolagsstyrelsers rådighet över målen och pekar tydligt ut uppföljningsansvariga nämnder och bolag. Förvaltningen anser att ett viktigt led i genomförandet är att skapa en effektiv, återkommande uppföljning riktad till nyckelaktörer. I det fortsatta arbetet bör konkreta åtgärdsplaner samt metoder för att kunna följa upp handlingsplanens uppsatta mål utarbetas. Målen måste följas upp i syfte att skapa engagemang för nya insatser. Åtgärdsarbetet måste följas upp i syfte att inspirera, sprida goda idéer, bidra till samarbeten samt identifiera behov av ytterligare insatser. Det är också viktigt att staden prioriterar att delta i utvecklingen och genomförandet av åtgärder för att minska hela regionens klimatpåverkan. För att lyckas är samverkan över bransch- och organisationstillhörighet samt geografiska gränser nödvändigt.

Vice ordförande Lisa Carlsson (S) med flera reserverade sig mot beslutet enligt följande:

"Förslag till beslut

Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.
Att därutöver anföra följande:

Vi välkomnar den efterlängtrade klimathandlingsplanen för åren 2020-2023, för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm år 2040. Klimatomställningen måste mötas med en radikal politik för att minska vår miljöbelastning och vårt uttag av jordens resurser. Stockholm är idag en av få städer vars utsläppsminskningar och ambitioner ligger i linje med FN:s 1,5-gradersmål. Vi ska fortsätta vara världsledande, inspirera till klimatomställning och sprida goda exempel från en stad som ligger i framkant. Det kräver samarbete mellan samhällsaktörer, näringsliv, civilsamhälle och medborgare.

Vi beklagar att stadens klimathandlingsplan, som ska gälla från år 2020, kommit så sent att målsättningarna och indikatorerna inte kan föras in i stadens budget för samma år, eftersom handlingsplanen kommer efter att budgeten redan är beslutad i kommunfullmäktige. Vi har länge vetat att en ny klimathandlingsplan behövdes tas fram och bli klar i tid för att synkas med budgeten under år 2019. Denna försening innebär i praktiken ett förlorat år för stadens klimatarbete. Det är mycket allvarligt.

I handlingsplanen står att utsläppsbetingen ska arbetas in i nämnders och bolags verksamhetsplaner, fastän dessa redan är antagna. Ett rimligare förfarande är att istället göra betingen till indikatorer som då förs in i stadens ordinarie ledningssystem ILS.

Vi vill i likhet med remissvaret från stadens råd för Agenda 2030 framhålla kopplingen till den sociala dimensionen av hållbar utveckling. Olika grupper i samhället drabbas olika hårt av miljö- och klimatproblem och politiken för att möta klimatproblemen måste gå hand i hand med en aktiv politik för jämlikhet och jämställdhet. Agenda 2030-rådet skriver: Starka insatser i miljöpolitiken och högre klimatambitioner kan, rätt utformat, bidra till att minska olika klyftor i staden som mellan män och kvinnor, stadsdelar och inkomstgrupper. På samma sätt kan insatser för att minska klyftor vara viktiga för att klara av att göra tillräckliga åtgärder för att nå de uppsatta målen. Detta är viktigt och bör höras i det fortsatta arbetet med handlingsplanen.

Även ekonomiska aspekter saknas i klimathandlingsplanen. De föreslagna åtgärderna bör kompletteras med uppskattningar på vad de kommer att kosta. Det blir då tydligt vilka åtgärder som ger störst utsläppsminskningar för varje använd krona. Dessutom tydliggörs att vissa utsläppsminskningar leder till direkta besparingar, så som energieffektiviserande åtgärder.

I handlingsplanen står att staden med dess infrastruktur och ägande av cirka tio procent av byggnadsbeståndet utgör en unik plattform för utveckling av näringslivets smarta miljötekniska lösningar. Det är en stor styrka och innebär att när staden satsar på exempelvis

energieffektivisering får det stor effekt. På så sätt hänger de blågrönas planerade utförsäljningar ihop med klimatfrågan. För varje utförsäljning avsäger sig staden rådighet.

Stockholmarnas och civilsamhällets deltagande är frånvarande i klimathandlingsplanen. Den inledande sammanfattningen måste kompletteras med detta. Kapitlet ”Samverkan med stadens näringsliv, stockholmarna och nätverk för städernas klimatarbete” behöver utvecklas och stärkas.

Åtgärder inom transportsektorn

Vägtransporter står för cirka 40 procent av Stockholms totala utsläpp av växthusgaser, nämligen 863 000 ton. Ingen minskning har skett sedan år 1990 och bilanvändningen ökar.

Koldioxidutsläppen från transporterna måste därför minska drastiskt och är ett av de områden som kräver mest akuta och långtgående åtgärder. Detta avspeglas dock inte i handlingsplanens åtgärder för transportsektorn. Istället ska en ny handlingsplan för minskade koldioxidutsläpp från vägtrafiken tas fram. Vi har inte tid att invänta ett nytt dokument, det finns många åtgärder som bör vidtas direkt.

I handlingsplanen kan vi läsa att staden idag saknar rådighet över de mest kraftfulla åtgärderna. Det finns dock åtgärder som staden har rådighet över men som inte nämns. En sådan åtgärd är höjda parkeringsavgifter (vilket också är i enlighet med stadens parkeringsstrategi). Detta är ett av de verktyg staden har och som vi vet får effekt på bilanvändandet. Det leder inte bara till minskade koldioxidutsläpp utan även till mindre behov av gatuparkering vilket i sin tur skapar ett trevligare gaturum med mindre trängsel och mer utrymme för exempelvis gående, cyklande och uteserveringar.

En annan åtgärd är ändrade krav på massgodsfordon (i enlighet med Tungtrafikutredningen). Massgodsfordonen står idag för hälften av all godsmängd i staden. En förändrad längdbegränsning så att massgodstransporter tillåts med fordon upp till 15 meter, istället för dagens 12 meter, skulle medföra att antalet transporter av massgods kan reduceras med hela 48,3 procent. Utifrån 2017 års statistik motsvarar det en minskning med ca 775 tunga fordon per år. Eller en reduktion på cirka 50 000 ton koldioxidutsläpp per år, att jämföra med övriga föreslagna åtgärder som ligger på ca 1 000-3 000 ton. Detta är en åtgärd som skulle få enorma effekter från klimatet. Att denna förändring, som föreslogs av Tungtrafikutredningen redan år 2017, har blockerats är anmärkningsvärt.

Att koldioxidutsläppen från vägtrafiken ökar kan till stor del förklaras med en stor ökning av lätta lastbilar. Detta måste ändras. Ett sätt är att skapa fler samlastningscentraler, då blir

fordonsrörelserna mindre, både av lätta och tunga lastbilar, koldioxidutsläppen blir lägre och stadsrummet blir trevligare. Trafikkontoret skulle kunna analysera vilka platser i staden där det skulle vara lämpligt med en samlastningscentral och utifrån det inventera vilka garage som skulle vara lämpliga att använda för omlastningscentraler. Berörda aktörer på de utvalda platserna kan sedan stöttas i att få igång en samlastningsverksamhet liknande framgångsexemplet Älskade stad.

Enligt handlingsplanen är frågan om vad fordon körs på ett centralt utvecklingsområde. För att skynda på omställningen till exempelvis eldrift kan staden redan nu bestämma att försäljning av fossila drivmedel ska förbjudas år 2030. Målet är att detta ska vara nationell lagstiftning, det är en av de saker som staden bör verka för. Parallellt bör ett arbete föras med regionen för att hitta möjligheter att nå ett regionalt stopp som kan kommuniceras med stockholmarna i god tid. Agenda 2030-rådet menar att sådana tydliga ”aspiratoriska” mål driver på förändringar i andra led.

I handlingsplanen kan vi läsa att majoriteten av stockholmarnas bilresor görs på fritiden för att handla, uträtta ärenden och utöva fritidsaktiviteter. Sådana resor är splittrade i tid och plats och därför svåra att möta med kollektivtrafik som bygger på att många färdas samtidigt längs samma rutt. Även om bilpooler inte minskar denna biltrafik så har personer som valt bort eget bilägande och istället nyttjar bilpool, taxi eller nya delningstjänster också en tendens att minska sitt totala bilresande. Med en utveckling där färre personer äger sin egen bil och istället nyttjar bilpooler kommer dessutom mycket yta att frigöras från stadsrummet. En bil står parkerad en stor del av sin tid, det innebär att ett skifte till bilpoolslösningar skulle innebära ett minskat behov av antal bilar. Staden behöver därför främja bilpooler och göra det enklare att använda bilpool jämfört med att ha en egen bil, istället för att endast fokusera på laddplatser till de som har råd att köpa en egen elbil. De gröna parkeringstalen måste utvärderas så att dessa snarast vid behov kan skärpas i syfte att göra det fördelaktigt för byggherrar att vid nybyggnation inrätta bilpool med elbilar istället för att anlägga parkeringsplatser. Staden bör också uppvakta regionen om att omvandla SL-kortet till ett mobilitetskort där även bilpooler ingår.

För att få fler att åka kollektivt istället för att ta bilen, och inte bara att fler väljer kollektivtrafiken framför gång och cykel, krävs åtgärder för att minska bilismen där kollektivtrafiken är ett alternativ. Trafikkontoret har tagit fram en trafikplan för city som innehåller sådana förslag. Trafikplanen för city måste antas och fler trafikplaner måste tas fram.

Många av åtgärderna i handlingsplanen handlar om att staden ska verka för regelförändringar på trafikområdet. Några avgörande

regelförändringar saknas dock. Det står att staden ska verka för att trängselskatterna miljödifferentieras. Även parkeringsavgifterna måste kunna miljödifferentieras så att exempelvis elbilar i bilpooler kan få lägre parkeringsavgifter. Trängselskattportalerna måste också kunna användas för att beivra fordon som olagligt kör in i en miljözon så att miljözonerna får effekt.

Handlingsplanens föreslagna åtgärder fokuserar endast på att verka för att straffa dem som gjort ett felaktigt val när de köpte bil för tio år sedan. Vi behöver istället sätta fokus på att verka för att stockholmarna gör rätt val nu. Staden borde därför verka för att malus-delen i bonus malus-systemet stärks så att det blir avsevärt dyrare att idag köpa en tyngre bil som ska drivas med fossilt bränsle. Samtidigt som staden försöker påverka regeringen och EU kring regleringen av etanol måste staden också uppvakta regeringen om att påskynda ökningen av reduktionsplikten så att befintliga dieslbilar snarast kan köras på biodiesel.

I handlingsplanen står att stadens rådighet över flygsektorn är liten. Det stämmer inte. Även om avtalet för Bromma flygplats löper ut år 2038 (det förlängdes av de borgerliga partierna år 2008), måste staden fortsätta arbetet med att förbereda för nedläggning. Det handlar om att börja planera för en ny stadsdel med tiotusentals nya bostäder och arbetsplatser samt utbyggd kollektivtrafik. Infrastrukturen har långa ledtider i planering och genomförande och därför är det viktigt att redan nu fastställa nedläggningen av Bromma flygplats. Det behövs tydliga förutsättningar för att starta det praktiska arbetet för uppförandet av den nya stadsdelen. Men istället för handlingskraft stoppas nedläggningen på grund av politiska låsningar i den blågröna majoriteten. Det är mycket allvarligt att inget görs för att lägga ner Bromma flygplats och att detta återspeglas i stadens klimathandlingsplan.

En annan allvarlig del av flygtransporterna i Stockholm är att våra skattebetalare subventionerar flygtrafiken och ökande klimatutsläpp. Genom att staden inte tar ut full markhyra av flygplatsen kan biljettpreiser hållas nere och därmed gynnas exempelvis inrikesflyget på bekostnad av tåg och annan kollektivtrafik. Denna subventionering måste upphöra.

Åtgärder inom energianvändning för värme och kyla inom bebyggelsen

Avsnittet ska enligt rubriken handla om energianvändning, men handlar även om energiproduktion. I vissa delar blandas dessa så mycket att det blir svårt att utläsa om utsläppsminskningar kommer från minskad användning eller ökad lokal produktion. Detta skapar otydlighet i styrningen. Avsnittet behöver tydliggöras så att det framgår vad som rör energianvändning och vad som rör energiproduktion.

En viktig del i klimatarbetet handlar om att energieffektivisera byggnader. När staden mäter köpt energi istället för faktiskt använd energi (nettoenergi) blir siffrorna missvisande. Det går också emot vad flera tunga organisationer förordar. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) anser att förnybar energi som produceras i anslutning till byggnaden eller på dess tomt inte ska räknas bort från byggnadens energianvändning. Anledningen är att det ger en godtycklig styrning till vissa energianläggningar och till mindre energieffektiva byggnader. Att fokusera på köpt energi styr bort från fjärrvärme i flerbostadshus och lokaler och skulle öka elanvändningen för uppvärmning och minska elproduktionen i kraftvärmesystemet. När vi socialdemokrater skrev en motion om att mäta använd energi istället för köpt energi i stadens klimathandlingsplan fick vi svaret att detta redan görs. Därför är vi väldigt förvånade över att den nya klimathandlingsplanen redovisar och reglerar köpt energi. Detta måste ändras i handlingsplanen.

Staden har misslyckats med att nå sina mål för energieffektivisering i byggnader. I handlingsplanen bortförklarats detta med omfördelningar av bolagens uppdrag, ökade satsningar på nyproduktion och minskade medel till underhåll och energiåtgärder i det befintliga beståndet. Samtidigt har stadens skolfastighetsbolag SISAB, som ökat sin nyproduktion oerhört mycket, inte bara lyckats nå sina energieffektiviseringsmål utan även överträffat dem. SISAB har lyckats tack vare digitalisering, automatisering och artificiell intelligens. De har utvecklat ett eget digitalt system som samtliga fastighetsbolag i staden kan använda, men ändå är SISAB fortfarande ensamma om att använda systemet. Åren 2012-2018 minskade de sina utsläpp med 18 500 ton koldioxid. Detta kan alltså vara en av de viktigaste åtgärderna för att staden ska kunna minska utsläppen från sina byggnader. Därför måste driftoptimering genom digitalisering, automatisering och AI skrivas in i handlingsplanen.

I handlingsplanen måste det tydliggöras att stadens bolag inte kan uppnå sina energieffektiviseringsmål genom att sälja de byggnader som har sämst energiprestanda.

Stadens rådgivning till privata fastighetsägare bedöms ge marginell effekt enligt handlingsplanen. Det är inte rimligt att nöja sig med detta. Istället måste staden ta ett kraftigt omtag och förstärka arbetet. Det finns en stor potential i att nå ut ännu mer till ännu fler och därmed få större påverkan. Ett aktivt och uppsökande arbete med praktisk vägledning och rådgivning borde bedrivas gentemot främst bostadsrättsföreningar vad gäller energieffektivisering.

Vad gäller fjärrvärmens måste kolkraftvärmeverket i Värtan stängas och ett nytt kraftvärmeverk byggas i Lövsta. I handlingsplanen står

att stängningen ska ske senast år 2022, detta måste justeras till år 2020. Även koldioxidbudgeten måste justeras.

Omställningen av bebyggelsens uppvärmning har tack vare fjärrvärmesystemet varit banbrytande. Fjärrvärmesystemet är dock mer än en historisk framgångssaga, den är banbrytande än idag. Stockholm Exergi minskade sina utsläpp med 300 000 ton koldioxid när de år 2016 öppnade det bioeldade kraftverket i Värtan. I år minskar utsläppen med ytterligare 300 000 ton när de stänger kolkraftverket. Till år 2030 är Stockholm Exergis ambition att inte bara vara klimatneutral utan även en kolsänka. Detta är möjligt tack vare den teknik de utvecklar för att fånga in och lagra koldioxidutsläpp från förbränning av biobränslen (BECCS). Så mycket som 800 000 ton koldioxid per år kan samlas in vid biokraftvärmeverket i Värtan. På sikt är potentialen 2 miljoner ton koldioxid per år när fler av Exergis kraftverk får tekniken. En åtgärd som staden behöver arbeta med är att ställa krav på att installera klimatneutral fjärrvärme i nyproduktion av flerbostadshus, skolor och idrottsfastigheter.

I avsnittet kan vi läsa om kvarvarande utsläpp från fjärrvärmesystemet. Där tas bland annat upp el till fjärrvärmesystemets värmepumpar. Det är anmärkningsvärt att kvarvarande utsläpp inte redovisas för något annat än fjärrvärmesystemet. Varför ska utsläpp från elen till fjärrvärmesystemets värmepumpar redovisas med inte elen till fastighetsägares värmepumpar?

Åtgärder inom elproduktion och användning

I handlingsplanen beskrivs hur flera utsläppsminskande åtgärder inom bebyggelsen och transporterna innebär en elektrifiering, till exempel byte av oljepannor i småhus till värmepumpar, elfordon och elanslutning av fartyg som ligger vid kaj. Detta leder till att den totala elanvändningen troligen kommer att öka framöver.

Ett avsnitt har rubriken ”elbrist”. Eftersom elbrist kan uppstå av olika orsaker, brist på elenergi, effektbrist och nätkapacitetsbrist, bör begreppen korrigeras för att inte skapa onödig förvirring. I Stockholm råder inte brist på elenergi, däremot effektbrist och nätkapacitetsbrist.

Ett stort hinder för elektrifieringen, och därmed klimatomställningen i vissa sektorer, är dagens effektbrist och nätkapacitetsbrist. Att i handlingsplanen bara konstatera att det för närvarande inventeras vad som kan göras för att begränsa effektuttaget är inte tillräckligt. Staden måste arbeta med frågan på ett mer strategiskt och genomgripande sätt. Att detta arbete avstannade i och med majoritetsskiftet i oktober 2018 är mycket allvarligt. Först ett år senare, i december 2019, har en så kallad elsamordnare presenterats. Handlingsplanen behöver innehålla skarpa förslag och indikatorer för att hantera effektbristen och

nätkapacitetsbristen. Nu riskerar vi att på ytterligare ett område stå inför förlorade år på grund av onödiga förseningar.

Åtgärder inom gasproduktion och användning

I handlingsplanen kan vi läsa att läckagen av metangas från ledningsnätet ger utsläpp på cirka 30 000 ton koldioxidekvivalenter, men att läckaget inte ingår i stadens beräkningar av utsläpp. Läckaget är mångdubbelt större än utsläppen vid förbränningen av gas. Det är oacceptabelt att vi inte låtsas om ett så stort utsläpp i beräkningar och budget. För att få rättvisande siffror måste detta korrigeras så att även läckaget ingår i beräkningarna. Åtgärder måste specificeras för hur läckage kan minimeras och elimineras. Staden bör också sätta upp vad Agenda 2030-rådet kallar för ett aspiratoriskt mål om att endast förnybar gas ska användas senast år 2030.

Etappmål 2030 för stadens egna verksamheter

Staden ska inte kunna avsäga sig ansvar genom att privatisera eller lägga ut verksamheter på entreprenad. En åtgärd måste därför vara att ställa klimatkrav i upphandlingar av tjänster, exempelvis på utsläpp från transporter.

Konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser

Handlingsplanen saknar mål för utsläppsminskningar på de konsumtionsbaserade utsläppen. Detta är inte tillfredsställande. Samtliga åtgärder måste ha beräknade utsläppsminskningar, det är inte rimligt att de konsumtionsbaserade utsläppen undantas från detta. När åtgärder beslutas måste det framgå vad de beräknas leda till och vara möjligt att följa upp utfallet.

Klimatpåverkan från bygg- och anläggningssektorn i Sverige är mycket stor. Det syns inte i Stockholms statistik eftersom en stor del av utsläppen kommer från tillverkningen av byggmaterial (80 procent av byggskedets klimatpåverkan). I både bygg- och anläggningsprojekt bidrar cement i betong tillsammans med stål till en stor andel av ett projekts klimatpåverkan. Bostadsbyggande med massivträstomme har tidigare visat sig stå för knappt hälften så stor klimatpåverkan som betong om inga aktiva val görs. Cementets klimatpåverkan har dock minskat över tid. Oberoende av systemval så har alla material och alla processer möjlighet att optimeras med avseende på klimatpåverkan. Branschen själv uppmanar beställare att beakta klimatpåverkan i tidiga skeden av plan- och byggprocessen och att ställa funktionsbaserade upphandlingskrav där innovativa lösningar med låg klimatpåverkan i ett livscykelperspektiv premieras. Det är mycket bra att handlingsplanen innehåller åtgärder om att ta fram kravspecifikationer, det måste dock tydliggöras att dessa ska utgå från ett livscykelperspektiv.

En stor del av klimatpåverkan kommer från den mat vi äter. För att klara mål om minskade utsläpp från maten måste vi tillsammans ta ansvar för hur vi gemensamt kan erbjuda klimatsmarta måltider i våra offentliga verksamheter. Enligt stadens matstrategi ska en modell tas fram för att beräkna, följa upp och redovisa miljö- och klimatpåverkan från stadens måltider. Med en sådan modell kan staden ställa samordnade krav i upphandlingar och ta fram relevanta mål och indikatorer. Att denna modell inte blivit klar i tid för att ta fram indikatorer till budgeten för år 2020, men nu inte heller i tid för att tas med i klimathandlingsplanen, är mycket beklagligt. Viktig tid förloras på grund av förseningen. I klimathandlingsplanen står att kostplaneringsverktyg kan införas som beräknar klimatbelastningen från måltider. Det är inte tillräckligt skarpt. Staden måste skyndsamt ta fram en sådan modell. När modellen är klar behöver matstrategi, måltidsriktlinjer och kostpolicys uppdateras med konkreta mål angående utsläpp och matsvinn som följs upp via stadens ledningssystem ILS.

I handlingsplanen står att en stadsövergripande resepolicy är under framtagande för att minska klimatpåverkan från stadens resor liksom en modell för kompensation av klimatpåverkan från flygresor. Resepolicyn, som har varit på remiss, reglerar att flygresor ska nyttjas för längre utrikesresor där tåg och buss inte utgör ett alternativ. Vi anser att det onödiga resandet med flyg måste elimineras. Samtidigt kommer det alltid att finnas tillfällen där flyg är ett försvarbart alternativ, till exempel för att tåg och buss inte finns eller för att det är motiverat av tidsskäl. Därför har vi krävt att resepolicyen måste kompletteras med att alla flygresor måste klimatkompenseras. Vi har också skrivit en motion om klimatkompensation, men fick då svar från stadens majoritet att klimatkompensation inte var möjlig. Om majoriteten nu menar allvar hoppas vi att det presenteras ett skarpt förslag inom kort. Tillräckligt mycket tid har redan gått förlorad. Handlingsplanen behöver också kompletteras med en åtgärd om att införa ett system för klimatkompensation av flygresor.

En av åtgärderna om cirkulär ekonomi handlar om att utreda att införa miniåtervinningscentraler. Det är en bra idé, men inte tillräcklig. Åtgärden bör vidgas till att på flera sätt öka tillgängligheten till återvinning. En annan åtgärd som bör genomföras direkt är att öka öppethållandet på stadens befintliga återvinningscentraler.

Det behövs tydliga åtgärder kring hur stockholmarna, civilsamhället och det engagemang som redan finns kan involveras i klimatarbetet. Handlingsplanen behöver kompletteras med åtgärder om att stödja folkbildningsorgan, utforma och stärka lokala initiativ i stadsdelarna och växla upp arbetet med klimatsmarta stockholmare.

Propositionsordning

Ordförande Bo Arkelsten (M) med flera yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordförande Lisa Carlsson (S) med flera lämnade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall till detta.

Ordförande Bo Arkelsten (M) ställde proposition på förslagen och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- 241921 (Godkänd - R 1) Förslag till Klimathandlingsplan 2020-2023 - för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040.
- HV 2019/730-1.1 KS 2019/1041 Bilaga 1

§ 13**Redovisning av verksamhet med personligt ombud 2019 samt ansökan om statsbidrag för 2020**

HV 2019/710

Beslut

1. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd godkänner redovisningen av verksamhet med personligt ombud 2019 och ansökan om statsbidrag för 2020.
2. Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd beslutar om omedelbar justering.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet avser redovisning av verksamheten med personligt ombud under år 2019 samt ansökan om statsbidrag för personligt ombud under verksamhetsåret 2020. Statsbidrag utgår enligt Förordning (2013:522) om statsbidrag till kommuner som bedriver verksamhet med personligt ombud för vissa personer med psykiska funktionsnedsättningar. Ansökan och redovisning görs till Länsstyrelsen i Stockholms län.

Bromma stadsdelsförvaltning och Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning har sedan tidigare ett samarbetsavtal gällande verksamheten med personligt ombud. Verksamheten ligger organisatoriskt under Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning. För år 2019 var bidraget per heltidsanställt ombud 300 180 kr. Beslut om bidragets storlek för år 2020 fattas av Socialstyrelsen i början av mars 2020. Kostnader utöver bidraget står respektive förvaltning för. Verksamheten har under år 2019 haft två personliga ombud och ansökan för år 2020 gäller samma antal personliga ombud som för år 2019.

Propositionsordning**Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag till beslut.****Handlingar i ärendet**

- 241905 (Godkänd - R 1) Redovisning av verksamhet med personligt ombud 2019 samt ansökan om statsbidrag för 2020
- 239730 Redovisningsblankett_PO 2019_Hässelby-Vällingby
- 239740 Samarbetsavtal personliga ombud 2020
- 239727 Ansökningsblankett_kommuner_2020
- 239726 Reserapport Frome

Anmälningssärenden och rapporter

§ 14

Verksamhetsuppföljning av Koppargårdens vård och omsorgsboende som drivs i egen regi

HV 2019/782

Beslut

Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens redovisning av uppföljningen och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har beslutat om ny gemensam uppföljningsmodell inom äldreomsorgen. Modellen innebär att verksamhetsuppföljningar genomförs vartannat år under förutsättning att utföraren inte är nyetablerad, har en åtgärdsplan eller av annan bedömd orsak behöver följas upp året efter.

I detta tjänsteutlåtande redovisas förvaltningens uppföljning av Koppargårdens vård- och omsorgsboende som drivs i egen regi.

Utifrån de underlag som har legat till grund för uppföljningen, är bedömningen att verksamheten till stor del uppfyller de krav som ställs.

Ett förbättringsarbete krävs för att säkerställa att rutiner för aktiviteter, utevistelse, mat och måltider tillämpas. Andra identifierade utvecklingsområden är att i större utsträckning arbeta för att säkerställa att de äldre är delaktiga i vardagen.

Verksamheten behöver även redogöra för hur resultaten av uppföljningsunderlagen används i verksamhetens systematiska förbättringsarbete.

Propositionsordning

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- 242035 (Godkänd - R 2) Verksamhetsuppföljning på koppargårdens vård- och omsorgsboende som drivs i egen regi
- 239720 Verksamhetsuppföljning Koppargården 2019 slutversion

§ 15**Verksamhetsuppföljning Starbogården dagverksamhet som drivs på entreprenad**

HV 2019/783

Beslut

Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens redovisning av upp-följningen och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har beslutat om ny gemensam uppföljningsmodell inom äldreomsorgen. Modellen innebär att verksamhetsuppföljningar genomförs vartannat år under förutsättning att utföraren inte är nyetablerad, har en åtgärdsplan eller av annan bedömd orsak behöver följas upp året efter.

I detta tjänsteutlåtande redovisas förvaltningens uppföljning av Starbogårdens dagverksamhet som drivs på entreprenad. Verksamheten riktar sig till personer med demenssjukdom.

Utifrån de underlag som har legat till grund för uppföljningen, är bedömningen att verksamheten till stor del uppfyller de krav som ställs.

Ett utvecklingsarbete krävs för att säkerställa att enhetliga rutiner och arbetssätt tillämpas på båda enheterna. Ytterligare ett identifierat utvecklingsområde är egenkontroller som behöver genomföras i större utsträckning samt inom fler områden. Vidare uppmärksammades behov av att redogöra för hur resultat av uppföljningsunderlagen används i verksamhetens systematiska förbättringsarbete.

Verksamheten arbetar för närvarande för att stärka samverkan och tillämpa enhetliga och ändamålsenliga arbetssätt för enheterna.

Propositionsordning

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- 242039 (Godkänd - R 2) Verksamhetsuppföljning Starbogårdens dagverksamhet som drivs på entreprenad 2019
- 239731 Verksamhetsuppföljning Starbogården dagverksamhet 2019 slutversion

§ 16**Verksamhetsuppföljning Hässelgården vård och omsorgsboende som drivs på entreprenad**

HV 2019/784

Beslut

Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens redovisning av uppföljningen och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har beslutat om ny gemensam uppföljningsmodell inom äldreomsorgen. Modellen innebär att verksamhetsuppföljningar genomförs vartannat år under förutsättning att utföraren inte är nyetablerad, har en åtgärdsplan eller av annan bedömd orsak behöver följas upp året efter.

I detta tjänsteutlåtande redovisas förvaltningens uppföljning av Hässelgårdens vård- och omsorgsboende som drivs på entreprenad. Verksamheten riktar sig till personer med demenssjukdom.

Utifrån de underlag som har legat till grund för uppföljningen, är bedömningen att verksamheten till stor del uppfyller de krav som ställs.

Ett utvecklingsarbete krävs för att säkerställa att rutiner för aktiviteter och basala hygienrutiner tillämpas. Ytterligare ett identifierat utvecklingsområde är egenkontroller som behöver genomföras i större utsträckning samt inom fler områden. Vidare uppmärksammades behov av att redogöra för hur resultat av uppföljningsunderlagen används i verksamhetens systematiska förbättringsarbete.

Propositionsordning

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- 239733 Verksamhetsuppföljning Hässelgården 2019
- 242041 (Godkänd - R 2) Verksamhetsuppföljning av Hässelgården vård och omsorgsboende som drivs på entreprenad

§ 17**Rapport från funktionshinderinspektörerna - Delaktighet och självbestämmande, granskning av insatsen stödboende**

Anmälan av rapport från socialnämnden dnr 3.4.2-227 2019
HV 2020/9

Beslut

Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd lägger anmälan till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Stadens funktionshinderinspektörer har i uppdrag att granska kvaliteten i biståndsbedömda insatser inom funktionshinderområdet, inklusive socialpsykiatri. Inspektörerna ska bevaka likställigheten över staden och sprida goda exempel. Det finns goda exempel som lyfts i rapporten och det finns utvecklingsområden.

Propositionsordning

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- 242046 (Godkänd - R 1) Rapport inom socialpsykiatri
- HV 2020/9-1 Delaktighet och självbestämmande - granskning av insatsen stödboende

§ 18

Anmälan av tjänstemannabeslut fattade på delegation

Avseende tidsperioden 2019-11-28 till 2020-01-09

HV 2020/2

Beslut

Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd lägger anmälan till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Stadsdelsdirektören har delegation att fatta beslut i ärenden enligt delegationsordningen. Hen har också rätt att vidaredelegera beslut till tjänstemän. Beslut fattade på delegation enligt den här ordningen ska anmälas till nämnd.

Propositionsordning

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- 242467 (Godkänd - R 1) Tjänstemannabeslut fattade på delegation

§ 19

Ärendelista

Inkomna ärenden registrerade 25 november 2019 till
13 januari 2020
HV 2020/5

Beslut

Hässelby Vällingby stadsdelsförvaltning lägger anmälan till
handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Inkomna ärenden registrerade 25 november 2019 till 13 januari
2020.

Propositionsordning

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- 243569 Ärendelista - januarinämnden
- 243654 (Godkänd - R 1) Ärendelista

§ 20

Protokoll från Pensionärsrådet 2020

HV 2020/3

Beslut

Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd lägger anmälan till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Protokoll från Pensionärsrådet 20 januari 2020.

Propositionsordning

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag till beslut.

§ 21

Protokoll från Rådet för funktionshindersfrågor 2020

HV 2020/4

Beslut

Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd lägger anmälan till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Protokoll från Rådet för funktionshindersfrågor 20 januari 2020.

Propositionsordning

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag till beslut.

§ 22
Förvaltningschefens information

Sammanfattning av ärendet

Ingen information från stadsdelsdirektören vid detta tillfälle.

§ 23**Övriga frågor****Beslut**

Skrivelse från ledamot Mohibul Ezdani Khan med flera (V) angående att *Värna det offentliga rummet i Vällingby Centrum* överlämnas till förvaltningen för beredande och besvarande.

Skrivelse från ledamot Mohibul Ezdani Khan med flera (V) angående *Vita villan* överlämnas till förvaltningen för beredande och besvarande.

(S) har anslutit sig till båda skrivelserna från (V).

Sammanfattning av ärendet

Skrivelse från (V) angående att värna det offentliga rummet i Vällingby Centrum.

Skrivelse från (V) angående Vita villan

(S) ansluter sig till båda skrivelserna från (V).

På den öppna frågestunden behandlades följande ämnen:

- Stadsnära odling
- Vita Villan
- Medborgarkontor i Åkermyntan

- **Övriga frågor:**

- Ledamot Mario Chahrestan (S) frågar om fritidsgårdarnas öppettider.

Ordförande Bo Arkelsten (M) hänvisar frågan till avdelningschef för barn och unga för besvarande..

- Ledamot Norma Arande de Gutierrez (S) frågar om möjligheten för äldre i stadsdelen att utnyttja Tunets seniorboendes/vård och omsorgsboendes gym.

Ordförande Bo Arkelsten (M) hänvisar frågan till avdelningschef för äldreomsorg för besvarande.

- Ordförande Bo Arklesten (M) tackar ekonomichef Catharina Liljedahl för ett fint arbete när hon slutat sin anställning i Hässelby Vällingby stadsdelsförvaltning.
- Ordförande Bo Arkelsten (M) tackar Christoffer Jönsson (L) för hans tid i stadsdelsnämnden.
- Ordförande Bo Arkelsten (M) tackar Victor Malmcrona på tidningen Mitti för hans bevakning av stadsdelsnämnden när han tar tjänstledigt en period.

Den slutna delen av sammanträdet